

Klima- og miljødepartementet
v/ Statsråd Andreas Bjelland Eriksen

Innspill til statsbudsjettet 2025 fra Norges kulturvernforbund

Norges kulturvernforbund er paraplyorganisasjonen for de landsdekkende kulturvernorganisasjonene. Vi har i dag 31 medlemsorganisasjoner, med rundt 2600 lokallag og 270 000 medlemmer totalt. Flere av disse tilhører Klima- og miljødepartementets sektoransvar. Vi sender her våre innspill til statsbudsjettet for 2025.

1. Det frivillige kulturvernet må styrkes

Klima- og miljødepartementet er ansvarlig for å ta vare på en svært viktig del av kulturarven vår. Vi setter stor pris på at departementet har satt kulturvern i et større perspektiv i Kulturmiljømeldingen, og anerkjenner kulturvernorganisasjonenes viktige innsats. Ett av de nasjonale målene fremmet i Kulturmiljømeldingen, er at «Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø». Meldingen påpeker at det er statens ansvar å legge best mulig til rette for dette.

Også i regjeringserklæringen, omtales kulturvernorganisasjonenes innsats som helt avgjørende for feltet. Regjeringen lover derfor å «sørge for at frivillige landsdekkende kulturvernorganisasjoner får grunnstøtte av staten».

Vi setter pris på at departementet følger opp regjeringserklæringen, og gir støtte til de organisasjonene som faller inn under deres ansvarsområde. Vi ser imidlertid en **realnedgang i grunnstøtten** til organisasjonene, som bekymrer oss sterkt. Dette omtalte vi i et eget brev til departementet høsten 2023, der vi også påpekte at flyttingen av søknadsfristen er utfordrende for oss. Vi takker for statsråden sitt svar datert 4. desember 2023, der han påpeker at han vil vurdere budsjettpostens størrelse dersom det kommer nye søkere til tilskuddsordningen.

Vi vet av erfaring at de organisasjonene som får driftstilskudd, har en enda mer effektiv drift, med mere aktivitet og prosjekter. Når vi nå er inne i en periode med stor usikkerhet og økte utgifter på alle områder, er det helt nødvendig at støtten i det minste prisjusteres, slik at det ikke går ut over aktiviteten.

Vi anmoder departementet om å øke Kap. 1400 Post 70: Frivillige miljøorganisasjoner og allmenntilgitt miljøstiftelser med 20 mkr i statsbudsjettet for 2025.

I tillegg bør det settes av økte midler til frivillig aktivitet over Riksantikvarens budsjett, herunder tilskudd til **fartøyvern**.

2. Opptrappingsplan for Kulturminnefondet

Kulturminnefondet er en stor suksess, og et viktig virkemiddel for å ivareta kulturarven. For hver krone som fondet gir i tilskudd, tilføres det ytterligere 3,5 private kroner i istandsettingsprosjekter. Dette er med andre ord en svært god og kostnadseffektiv politikk. I en tid der klimaendringene medfører en stadig større belastning, vil en økt satsing på vedlikehold også være en samfunnsøkonomisk god investering, i stedet for at kostnadene blir større senere på grunn av for svakt vedlikehold. Vi er glade for at regjeringen ønsker en opptrapping av fondets rammer, og at dette er tatt inn i Hurdalsplattformen. Vi mener at rammen må økes til minst 200 millioner kroner i løpet av perioden.

Vi ber departementet om å øke Kap. 1432 post 50 Norsk Kulturminnefond til minimum 200 mkr.

I tillegg bør det settes av øremerkede midler til Kulturminnefondets ordning til bevegelige kulturminner. Vi har anmodet Samferdselsdepartementet om å sette av midler til dette formålet i Statsbudsjettet for 2025.

3. Kulturminnedagene

Kulturvernforbundet takker departementet for økt støtte til **Kulturminnedagene**. Økningen er svært kjærkommen, og nødvendig for at vi skal kunne gjøre en enda bedre jobb, og nå ut til flere arrangører og deltakere. **Vi ber om at tilskuddet på kr 600 000 opprettholdes også i 2025.**

Vi benytter her anledningen til å rose departementet for svært god kontakt i forbindelse med møtene med Europarådet og de europeiske koordinatorene. Denne informasjonsutvekslingen er svært nyttig for oss, og vi tar dette med oss i møtene. Vi legger blant annet merke til at Norge er ledende i forhold til oppfølging av Faro-konvensjonen, til å styrke det frivillige engasjementet, og i økende grad invitere oss inn i ulike prosesser. Dette er vi stolte av! På møtet i desember 2025, hadde vi også et møte med en av de ansatte i den norske delegasjonen som var svært nyttig.

4. Andre tiltak

Vi anmoder videre departementet om å følge opp regjeringens initiativ om å utrede **skatte- og avgiftsinsentiv** i kulturminnevernet, og være pådriver for at dette kommer på plass. Dette er et viktig virkemiddel, som vil ha stor betydning for eiere av kulturminner.

I tillegg bør det settes av økte midler til **fartøyvernssentre, bygningsvernssentre, og verdensarvsentre**, og til prosjekter som bidrar til økt verdiskaping, produktutvikling og innovasjon. Dette vil også være i tråd med regjeringens arbeid med stedsutvikling og reiselivsstrategi, der kulturarvopplevelser trekkes frem som et viktig satsingsområde. Vi viser også til innspill fra **Norsk fyrforening**, som påpeker behov for økte bevilgninger til rehabilitering og vedlikehold av norske fyrstasjoner.

Lykke til med budsjettprosessen.

Med vennlig hilsen
Toril Skjetne
Generalsekretær
Norges kulturvernforbund